

СПРАВАЗДАЧНЫ ДАКЛАД таварыша СТАЛІНА НА XVIII З'ЕЗДЗЕ ПАРТЫІ АБ РАБОЦЕ ЦК ВКП(б)

(ПРАЦЯГ)

Уступілі Кантон, ачаг манавольнага англійскага ўлліваў у Паўднёвыя Кітай, уступілі Хайнань, далі акружыць Ганконг. Ці не прада, усё гэта вельмі падобна на захаванне аграрна: моў, улязай далей у ваіну, а там паглядзім.

Або, напрыклад, узды Германію. Уступілі ёй Аўстрыю, не глядзячы на наяўнасць абавязальства абараніць яе самастойнасць, уступілі Судэты ўобласць, кінулі на волю лёсу Чэхаславакію, напружылі ўсе і ўсякія абавязальствы, а потым сталі крыкліва хлусіць у друку аб «сабачыі рускай арміі», аб «разражэнні рускай аяліцы», аб «беспараках» у Савецкім Саюзе, штурхаючы наперад далей на ўсход, аблашчваючы ім лёгкую зброю і прыгаварваючы: вы толькі пачніце ваіну з польскамі, а далей усё пойдзе добра. Праба прыняць, што гэта таксама вельмі падобна на падтуроўванне на захаванне аграрна.

Характэрны шмат, які паднала англа-французская і паўночна-амерыканская прэса па паведад Савецкай Украіны. Дзесяці гэтай прэсы да хрышчаты крычалі, што немцы ідуць на Савецкую Украіну, што яны маюць цяпер у руках так званую Карпацкую Украіну, якая пачынае каля 700 тысяч насельніцтва, што немцы не далей, як вясной гэтага года далучыць Савецкую Украіну, якая мае больш 30 мільёнаў насельніцтва, да тае ж назвай Карпацкай Украіны. Набрана на тое, што гэты падаром шум меў сваёй мэтай паліць ярасць Савецкага Саюза супроць Германіі, атруціць атмасферу і спарадзіць канфлікт з Германіяй без відавочных на тое падстаў.

Вядома, зусім магчыма, што ў Германіі б'юць вар'ятаў, якія мараль далучыць слава, г. зн. Савецкую Украіну, да казачкаў, г. зн. да тае ж назвай Карпацкай Украіны. І калі сапраўды б'юць такія сумаброды, можна не сумнявацца, што ў нашай краіне знойдзецца неабходная колькасць смірцельных кашуль для такіх вар'ятаў. (Узрыў апладысмантаў). Але калі адкінуць прач вар'ятаў і звярнуцца да нармальных людзей, то хіба не ясна, што смешна і глупа гаварыць сур'ёзна аб далучэнні Савецкай Украіны да тае ж назвай Карпацкай Украіны? Падумаем толькі. Прышла казачка да слава і гаворыць яму, падбажэнніўшыся: «Х ты, браце ты мой, да чаго мне пабе шкада... Жывеш ты без памешчыкаў, без капіталістаў, без нацыянальнага гнёту, без фанашыцкіх запыраў, — якое-ж гэта та жыццё... Глядзі я на дабе і не магу не заўважыць, — няма табе выратавання, апрача як далучыцца да мяне... (Агульны смех). Ну што-ж, так і быць, дазваляю табе далучыцца сваю невялікую тэрыторыю да майёй неабсяжнай тэрыторыі... (Агульны смех і апладысманты).

Ішчэ больш характэрна, што некаторыя палітыкі і дзеячы прэсы Еўропы і ЗША, страціўшы прыпенне ў чаканні «шахеду на Савецкую Украіну», самі пачынаюць выкрываць сапраўдную падальку палітыкі неўмяшання. Яны прама гавораць і пішуць чорным па беламу, што немцы жорстка і «расчаравалі», бо, замест таго, каб рушыць далей на ўсход, супроць Савецкага Саюза, яны бачылі, павярнулі на захад і папрабуюць сабе калоніі. Можна падумаць, што немцам аддаць раён Чэхаславакіі, як цену за абавязальства цяпер плаціць у Савецкім Саюзе, а немцы адмаўляюцца цяпер плаціць па веспелю, паславаючы іх кудысьці падаль.

Я далей ад таго, каб маралізавалі па паведад палітыкі неўмяшання, гаворыць аб адрадзе, аб працельстве і т. п. Наўна чытаць мараль людзям, які гавораць старыя, пражэжонія буржуазныя дыпламаты. Неабходна, аднак, заўважыць, што ваякія і неабсяжна палітычная ігра, пачатая старонікамі палітыкі неўмяшання, можа скончыцца для іх сур'ёзным правадам.

Такі сапраўдны твар пануючай цяпер палітыкі неўмяшання. Такая палітычная абстаноўка ў капіталістычных краінах.

3. Савецкі Саюз і капіталістычныя краіны

Ваіна стварыла новую абстаноўку ў адносінах паміж краінамі. Яна ўнесла ў гэтыя адносіны атмасферу трывогі і няўпэўненасці. Падарваўшы асновы атмасферы мірнага рэжыма і апракінуўшы элементарныя паніцы міжнароднага права, ваіна паставіла пад пытанне каштоўнасці міжнародных дагавораў і абавязальстваў. Пандфізм і практыі разбраення аказаліся пакаванымі ў трыну. Іх месца заняла ліхарада ўбраення. Сталі ўзбройвацца ўсе, ад малых да вялікіх дзяржаў, у тым ліку і перш за ўсё дзяржавы, якія праводзілі палітыку неўмяшання. Ніхто ўжо не верыць у елейныя прамоўны аб тым, што міжнародныя ўступні аграрам і міжнароднае падаценне палітыкі, б'юць і пачатак новай эры «ўміратварэння». Не верыць у іх таксама самі ўдзельнікі міжнароднага падацення. Англія і Францыя, якія не менш другіх сталі ўзмацняць сваё ўбраенне.

Саюз сваю знешнюю палітыку, адстойваючы справу захавання міру.

Знешняя палітыка Савецкага Саюза ясна і зразумела:

1. Мы ставім за мёр і ўмацаванне дэкавых сувязей з усімі краінамі, ставім і будзем ставіць на гэтай пазіцыі, наколькі гэтыя краіны будуць трымацца такіх-жа адносін з Савецкім Саюзам, наколькі яны не папрабуюць парушыць інтарэсы нашай краіны.
2. Мы ставім за мірныя, бліскія і добрасуседскія адносіны з усімі суседнімі краінамі, маючымі з СССР агульную граніцу, ставім і будзем ставіць на гэтай пазіцыі, наколькі гэтыя краіны будуць трымацца такіх-жа адносін з Савецкім Саюзам, наколькі яны не папрабуюць парушыць, прама ці ўкосна, інтарэсы палітыкі і неадэкватнасці граніц Савецкай дзяржавы.
3. Мы ставім за падтрыманне народаў, якія аталі афярмі агрэсіі і змагаюцца за незалежнасць сваёй радзімы.
4. Мы не баімся пароз з боку аграрараў і гатовы адказаць двайным ударам на ўдар падпальчыкаў ваіны, якія прабуюць парушыць неадэкватнасць савецкіх граніц.

Такая знешняя палітыка Савецкага Саюза. (Бурныя працяжыя апладысманты).

У сваёй знешняй палітыцы Савецкі Саюз аспіраецца:

1. На сваю растучую гаспадарку, палітычную і культурную магутнасць;
2. На маральна-палітычнае адзінства нашага савецкага грамадства;
3. На дружбу народаў нашай краіны;
4. На сваю Чырвоную Армію і Ваенна-Марскі Чырвоны Флот;
5. На сваю мірную палітыку;
6. На маральнае падтрыманне працоўных усях краін, кроўна зацікаўленых у захаванні міру;
7. На разналікасць тых краін, якія не зацікаўлены на тых ці іншых прычынах у парушэнні міру.

Задачы партыі ў галіне знешняй палітыкі:

1. Праводзіць і паліць палітыку міру і ўмацавання дэкавых сувязей з усімі краінамі;
2. Захоўваць аспірацыю і не даваць уцягнуць у канфлікты нашу краіну правадзітарам ваіны, якія прывялі заграбаль жар чужымі рукамі;
3. Усемерна ўмацоўваць бяліную магутнасць нашай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Чырвонага Флота;
4. Мапаваць міжнародныя сувязі дружбы з працоўнымі ўсіх краін, зацікаўленымі ў міры і дружбе паміж народамі.

II.

УНУТРАНАЕ СТАНОВІШЧА СОВЕЦКАГА САЮЗА

Пярэйдзем да ўнутранага становішча нашай краіны.

З пункту гледжання ўнутранага становішча Савецкага Саюза справаздачы перыяд прадстаўляе карціну далайнага ўздыму ўсёй народнай гаспадаркі, росту культуры, умацавання палітычнай магутнасці краіны.

Найбольш важнымі рэзультатам у галіне развіцця народнай гаспадаркі за справаздачы перыяд трэба прызнаць завяршэнне рэканструкцыі прамысловасці і земляробства на аснове новай, сучаснай тэхнікі. У нас няма ўжо больш, або амаль няма больш старых заводаў з іх адсталай тэхнікай і старых сляжскіх гаспадарак з іх далатонным абсталяваннем. Аснову на шай прамысловасці і земляробства складае цяпер новая, сучасная тэхніка. Можна сказаць без пераўвечэння, што з пункту гледжання тэхнікі вытворчасці, з пункту гледжання насычанасці прамысловасці і земляробства новай тэхнікай, наша краіна з'яўляецца найбольш перадавой у параўнанні з любой іншай краінай, дзе старое абсталяванне вісіць на пагах.

У вытворчасці і тэрмосіць справу ўнядрэння новай тэхнікі.

У галіне грамадска-палітычнага развіцця краіны найбольш важным заваяваннем за справаздачы перыяд трэба прызнаць канчатковую ліквідацыю астаткаў эксплуатацарскіх класаў, згуртаванне рабочых, сялян і інтэлігенцыі ў адзіны агульны працоўны фронт, умацаванне маральна-палітычнага адзінства савецкага грамадства, умацаванне дружбы народаў нашай краіны і, як рэзультат усяго гэтага, — поўную дэмакратызацыю палітычнага жыцця краіны, стварэнне новай Канстытуцыі. Ніхто не смее аспрэчваць, што наша Канстытуцыя з'яўляецца найбольш дэмакратычнай у свеце, а рэзультаты выбараў у Вярхоўны Совет СССР, таксама як і ў Вярхоўныя Саветы савецкіх рэспублік — найбольш паказальнымі.

У выніку ўсяго гэтага мы маем поўную ўстойлівасць ўнутранага становішча і такую мацнасць улады ў краіне, якой мог-бы пазайзросціць любы ўрад у свеце.

Разгледзім калякрэпныя даныя аб эканамічным і палітычным становішчы нашай краіны.

1. Далейшы ўздым прамысловасці і сельскай гаспадаркі

а) Прамысловасць. Рух нашай прамысловасці за справаздачы перыяд прадстаўляе карціну няўдольнага ўздыму. Уздым гэты адлюстроўвае не толькі рост прадукцыі наогул, але, перш за ўсё, — правітанне сацыялістычнай прамысловасці, з аднаго боку, гібель прыватнай прамысловасці, з другога боку. Вось адпаведная табліца:

РОСТ ПРАМЫСЛОВАСЦІ СССР ЗА 1934—1938 г.г.

1933 г.	1934 г.	1935 г.	1936 г.	1937 г.	У % да папярэдняга года					1938 г. у % да 1933 г.		
					1934 г.	1935 г.	1936 г.	1937 г.	1938 г.			
У мн. руб. у цэнах 1926/27 г.												
Уся прадукцыя	42030	50477	62137	80929	90166	100375	120,1	123,1	130,2	111,4	111,3	238,8
У тым ліку:												
1. Сацыялістычная прамысловасць	42002	50443	62114	80898	90138	100349	120,1	123,1	130,2	111,4	111,3	238,9
2. Прыватная прамысловасць	28	34	23	31	28	26	121,4	67,6	134,8	90,3	92,9	92,9
У тым ліку:												
Уся прадукцыя	100	100	100	100	100	100						
У тым ліку:												
1. Сацыялістычная прамысловасць	99,93	99,93	99,96	99,96	99,97	99,97						
2. Прыватная прамысловасць	0,07	0,07	0,04	0,04	0,03	0,03						

З гэтай табліцы відав, што наша прамысловасць вырасла за справаздачы перыяд больш, чым у два разы, прычым увес рост прадукцыі ішоў за кошт сацыялістычнай прадукцыі.

З гэтай табліцы відав, далей, што сацыялістычная сістэма з'яўляецца адной сістэмай прамысловасці СССР.

З гэтай табліцы відав, нарэшце, што канчаткова гібель прыватнай прамысловасці з'яўляецца фактам, якога не могуць адмаўляць цяпер нават сляжы.

Гібель прыватнай прамысловасці нельга лічыць выпадкова-васцю. Яна загінула, перш за ўсё, таму, што сацыялістычная сістэма гаспадаркі з'яўляецца вышэйшай сістэмай у параўнанні з сістэмай капіталістычнай. Яна загінула, па-другое, таму, што сацыялістычная сістэма гаспадаркі дала нам магчымасць у некалькі год пераабсталяваць усю нашу сацыялістычную прамысловасць на новай, сучаснай тэхнічнай базе. Такай магчымасці не дае і не можа даць капіталістычная сістэма гаспадаркі. Гэта факт, што з пункту гледжання тэхнікі вытворчасці, з пункту гледжання аб'ёму насычанасці прамысловай вытворчасці новай тэхнікай, наша прамысловасць стаіць на першым месцы ў свеце.

Калі ўзяць тэмпы росту нашай прамысловасці ў процантах к даваеннаму ўзроўню і параўнаць іх з тэмпамі росту прамысловасці галоўных капіталістычных краін, то атрымаецца наступная карціна:

Краіна	1913 г.	1933 г.	1934 г.	1935 г.	1936 г.	1937 г.	1938 г.
СССР	100,0	380,5	457,0	562,6	732,7	816,4	908,8
ЗША	100,0	108,7	112,9	128,6	149,8	156,9	120,0
АНГЛІЯ	100,0	87,0	97,1	104,0	114,2	121,9	113,3
ГЕРМАНІЯ	100,0	75,4	90,4	105,9	118,1	129,3	131,6
ФРАНЦЫЯ	100,0	107,0	99,0	94,0	98,0	101,0	93,2

З гэтай табліцы відав, што наша прамысловасць вырасла ў параўнанні з даваенным узроўнем больш, чым у дзевяць разоў, тады як прамысловасць галоўных капіталістычных краін прадаўжае таптацца вакол даваеннага ўзроўню, перавышаючы яго ўсяго толькі на 20—30 процантаў.

Гэта значыць, што на тэмпах росту наша сацыялістычная прамысловасць стаіць на першым месцы ў свеце. Выходзіць, такім чынам, што па тэхніцы вытворчасці і тэмпах росту нашай прамысловасці мы ўжо дагналі і перагналі галоўных капіталістычных краін.

У чым-жа мы адстаем? Мы ўсё яшчэ адстаем у эканамічных адносінах, г. зн. у адносінах размераў нашай прамысловай вытворчасці па душу насельніцтва. Мы вытворылі ў 1938 г. каля 15 мільянаў тон чыгуну, а Англія — 7 мільянаў тон. Здавалася-б, справа абстаіць у нас лепш, чым у Англіі. Але калі раскласці гэтыя таны чыгуны на колькасць насельніцтва, то атрымаецца, што ў Англіі на кожную душу насельніцтва ў 1938 годзе прыходзілася 145 кілаграмаў чыгуну, а ў СССР — усяго 87 кілаграмаў. Або яшчэ: Англія вытворыла ў 1938 г. 10 мільянаў і 800 тысяч тон сталі і каля 29 мільяраў кіловат-гадзін (вытворчасць электраэнергіі), а СССР вытворыў 18 мільянаў тон сталі і больш 39 мільяраў кіловат-гадзін. Здавалася-б, справа ў нас абстаіць лепш, чым у Англіі. Але калі раскласці ўсе гэтыя таны і кіловат-гадзіны на колькасць насельніцтва, то атрымаецца, што ў Англіі прыходзілася на кожную душу насельніцтва ў 1938 годзе 226 кілаграмаў сталі і 620 кіловат-гадзін, тады як у СССР прыходзілася ўсяго 107 кілаграмаў сталі і 233 кіловат-гадзіны на душу насельніцтва.

У чым-жа справа? А ў тым, што насельніцтва ў нас у некалькі разоў больш, чым у Англіі, стала быць і паграбасцей больш, чым у Англіі; у Савецкім Саюзе 170 мільянаў насельніцтва, а ў Англіі не больш 46 мільянаў. Эканамічная магутнасць прамысловасці выражаецца ў аб'ёме прамысловай прадукцыі наогул, безадносна да насельніцтва краіны, а ў аб'ёме прамысловай прадукцыі, узятым у яго прамоў сувязі з размерамі спажывання гэтай прадукцыі на душу насельніцтва. Чым больш прыходзіцца прамысловай прадукцыі на душу насельніцтва, тым вышэй эканамічная магутнасць краіны, і наадварот, чым менш прыходзіцца прадукцыі на душу насельніцтва, тым ніжэй эканамічная магутнасць краіны і яе прамысловасці. Значыцца, чым больш насельніцтва ў краіне, тым больш у краіне паграбасцей у прадметах спажывання, стала быць, тым большым павінен быць аб'ём прамысловай вытворчасці такой краіны.

Узяць, напрыклад, вытворчасць чыгуну. Каб перагнаць Англію эканамічна ў галіне вытворчасці чыгуну, вытворчасць якога складала там у 1938 годзе 7 мн. тон, нам трэба даваесці штогоднюю выплаўку чыгуну да 25 мільянаў тон. Каб

перагнаць эканамічна Германію, якая вытворыла ў 1938 годзе ўсяго 18 мільянаў тон чыгуну, нам трэба даваесці штогоднюю выплаўку чыгуну да 40—45 мільянаў тон. А каб перагнаць ЗША эканамічна, маючы на ўвазе не ўзровень 1938 года, а года, калі ЗША вытворылі ўсяго 18,8 мільяна тон чыгуну, а ўзровень 1929 года, калі ў ЗША быў уздым прамысловасці і калі там вытворалася каля 43 мільянаў тон чыгуну, мы павінны даваесці штогоднюю выплаўку чыгуну да 50—60 мільянаў тон.

Тое-ж самае трэба сказаць аб вытворчасці сталі, пракату, аб машынабудуванні і т. д., бо ўсе гэтыя галіны прамысловасці, як і астатнія галіны, залежаць у канчатковым выніку ад вытворчасці чыгуну.

Мы перагналі галоўныя капіталістычныя краіны ў сэнсе тэхнікі вытворчасці і тэмпаў развіцця прамысловасці. Гэта вельмі добра. Але гэтага мала. Трэба перагнаць іх таксама ў эканамічных адносінах. Мы гэта можам зрабіць, і мы гэта павінны зрабіць. Толькі ў тым выпадку, калі перагонім эканамічна галоўныя капіталістычныя краіны, мы можам разлічваць, што наша краіна будзе поўнасна насычана прадметамі спажывання, у нас будзе багатае прадуктаў, і мы атрымаем магчымасць зрабіць пераход ад першай фазы камунізма да другой яго фазы.

Што папрабуюць для таго, каб перагнаць эканамічна галоўныя капіталістычныя краіны? Для гэтага папрабуюць, перш за ўсё, сур'ёзна і настрэмае жадаць ісці ўперад і гатовыя пайсці на афяры, пайсці на сур'ёзныя капіталічныя ўкладанні для ўсемернага расшырэння нашай сацыялістычнай прамысловасці. Ші ёсць у нас гэтыя даныя? Безумоўна ёсць! Для гэтага папрабуюць, далей, наляўнасць высокай тэхнікі вытворчасці і высокіх тэмпаў развіцця прамысловасці. Ші ёсць у нас гэтыя даныя? Безумоўна ёсць! Для гэтага папрабуюць, нарэшце, час. Так, гаварылі, час. Трэба будаваць новыя заводы. Трэба каваць новыя кадры для прамысловасці. Але для гэтага неабходен час, і не малы. Немагчыма ў 2—3 годы перагнаць эканамічна галоўныя капіталістычныя краіны. Для гэтага папрабуюць некалькі больш часу. Узяць, напрыклад, той-жа чыгуны і яго вытворчасць. На працягу якога перыяду часу можна перагнаць эканамічна галоўныя капіталістычныя краіны ў галіне вытворчасці чыгуну? Некаторыя работнікі Дзяржплана старага састава прапанавалі пры складанні другога пяцігадовага плана заплаціраваць вытворчасць чыгуну к канцу другой пяцігодкі ў размеры 60 мільянаў тон. Гэта значыць, што яны выходзілі і магчымасці сярэнегадовага прыросту выплаўкі чыгуну ў размеры 10 мільянаў тон. Гэта была, вядома, фантастыка, калі не горш. Між іншым, гэтыя таварышы ўдараліся ў фантастыку не толькі ў галіне вытворчасці чыгуну. Яны лічылі, напрыклад, што на працягу другой пяцігодкі штогодны прырост насельніцтва ў СССР павінен склацца тры—чатыры мільёны чалавек, або нават больш гэтага. Гэта таксама была фантастыка, калі не горш. Але калі адкінуць прач фантазёраў і стаць на рэальную глебу, то можна прыняць, як зусім магчымы, сярэнегадовы прырост выплаўкі чыгуну ў размеры двух—двух з паловай мільянаў тон, маючы на ўвазе сучасны стан тэхнікі выплаўкі чыгуну. Пестырыя прамысловасці галоўных капіталістычных краін, таксама як і нашай краіны, паказвае, што гэтая норма штогоднага прыросту з'яўляецца напружанай, але зусім дасягальнай.

Стала быць, папрабуюць час, і не малы, для таго, каб перагнаць эканамічна галоўныя капіталістычныя краіны. І чым вышэй будзе ў нас прадукцыйнасць працы, чым больш уаканалявацца будзе ў нас тэхніка вытворчасці, тым хутчэй можна будзе выканаць гэтую важнейшую эканамічную задачу, тым больш можна будзе скараціць тэрміны выканання гэтай задачы.

б) Сельская гаспадарка. Развіццё сельскай гаспадаркі ішло за справаздачы перыяд, таксама як і развіццё прамысловасці, па лініі ўздыму. Уздым гэты выражаецца не толькі ў росце сельскагаспадарчай прадукцыі, але, перш за ўсё, у росце і ўмацаванні сацыялістычнай сельскай гаспадаркі, з аднаго боку, гібелі аднаасобнай гаспадаркі, з другога боку. У той час як пасевная плошча зернавых у калгасаў вырасла з 75 мільянаў у 1933 г. да 92 мільянаў гектараў у 1938 г., пасевная плошча зернавых у аднаасобніцкай сфарміравана за гэты перыяд з 15,7 мільяна гектараў да 600 тысяч гектараў, г. зн. да 0,6 процанта ўсёй пасевнай плошчы зернавых. І ўжо не гавару аб пасевных плошчах па тэхнічных культуррах, дзе роля аднаасобнай гаспадаркі зведзена да нуля. Вядома, апрача таго, што ў калгасах аб'яднана цяпер 18 мн. 800 тысяч сляжскіх двароў, г. зн. 93,5 процанта ўсіх сляжскіх двароў, не лічычы рыбалявецкіх і прамысловых калгасаў.

Гэта значыць, што калгасы канчаткова замацаваны і ўпроцанены, а сацыялістычная сістэма гаспадаркі з'яўляецца цяпер адзінай формай нашага земляробства.

Калі параўнаць рух пасевных плошчаў па ўсіх культуррах за справаздачы перыяд з размерамі пасевных плошчаў дарававольнага перыяду, то атрымаецца наступная карціна:

ПАСЕВНЫЯ ПЛОШЧЫ УСІХ КУЛЬТУР ПА СССР

1913 г.	1934 г.	1935 г.	1936 г.	1937 г.	1938 г.	У мільёнах гектараў	
						1938 г. у % да 1913 г.	да 1913 г.
Уся пасевная плошча	105,0	131,5	132,8	133,8	135,3	136,9	130,4
У тым ліку:							
а) зернавыя	94,4	104,7	103,4	102,4	104,4	102,4	108,5
б) тэхнічныя	4,5	10,7	10,6	10,8	11,2	11,0	244,4
в) гародне-бахчавыя	3,8	8,8	9,9	9,8	9,0	9,4	247,4
г) кармавыя	2,1	7,1	8,6	10,6	10,6	14,1	671,4

З гэтай табліцы відав, што пасевныя плошчы выраслі ў нас на ўсіх культуррах і перш за ўсё — па лініі кармавых, тэхнічных і гародне-бахчавых культур.

Гэта значыць, што наша земляробства становіцца больш

кваліфікаваным і прадукцыйным, а ўнядрэнне правільнага севабароту атрымае пад сабою рэальную глебу. Як расла ўбраеннасць нашых калгасаў і саўгасаў трактарамі, камбайнамі і іншымі машынамі за справаздачы перыяд, — адказ на гэта даюць наступныя табліцы:

1) ТРАКТАРНЫ ПАРК У СЕЛЬСКОЙ ГАСПАДАРЦЫ СССР

1933 г.	1934 г.	1935 г.	1936 г.	1937 г.	1938 г.	1938 г. у % да 1933 г.	
						у % да 1933 г.	у % да 1933 г.
А) Колькасць трактараў (у тыс. шт.)							
Усяго трактараў	210,9	276,4	360,3	422,7	454,5	483,5	229,

З БЯЗМЕЖНОЙ ЛЮБОЎЮ І ЗАХАПЛЕННЕМ СУСТРЭЛА КРАІНА ДАКЛАД ТАВАРЫША СТАЛІНА

ЯШЧЭ ШЧЫЛЬНЕЙ ЗГУРТУЕМСЯ ВАКОЛ ПАРТЫ БОЛЬШЭВІКОЎ

На прадпрыемствах, на ўстановах і школах сталіны БССР 10 і 11 сакавіка праходзілі мітынгі, прысвечаныя адкрыццю XVIII з'езда Усесаюзнай камуністычнай партыі (большэвікоў). З вялікай патэнцыяй сустраілі працоўныя справядлівага дэклада любімага прарадцы народа таварыша Сталіна. У сваіх выступленнях і размовах працоўныя вітаюць гістарычны в'езд большэвіцкай партыі і выражаюць сваю адданасць і гарачую любоў партыі Леніна—Сталіна, яе кіраўніку таварышу Сталіну.

Учора днём і вечарам ля вярхоўнага і рашучага горада была арганізавана слуханне гістарычнага дэклада таварыша Сталіна. З вялікай любоўю і захваленнем рабочыя, служачыя, інжынерна-тэхнічныя работнікі і хатнія гаспадыні Менска слухалі кожнае слова свайго любімага прарадцы.

У наборным паку друкарні імені Сталіна многалюдна. Сяды сабраліся рабочыя, інжынерна-тэхнічныя работнікі і служачыя, каб сумесна адзначыць вялікую гістарычную падзею—адкрыццё XVIII з'езда ВКП(б), расказаць аб сваіх вытворчых перамогах.

Роўна ў 4 гадзіны дня мітынг адкрыў член парткома А. Ф. Вірыла. — Калек-

тыў друкарні, — гаворыць ён, — у перададзёўскім саборніцтве дабіўся значных поспехаў. За люты вытворчы план выканан на 110,8 проц., а за першую дзесяць сакавіка—на 105,2 процанта, колькасць стаханавцаў вырасла на 102 чалавекі, ударніцаў—на 64.

Выступіўшы на мітынгі начальнік наборнага паку тав. Бергер сказаў: — Наша большэвіцкая партыя прышла да свайго XVIII з'езда як ніколі згуртаванай і маналітнай. Разграміўшы і знішчыўшы подлых ворагаў народа—трашкістаў, бухарынцаў, буржуазных нацыяналістаў, наша краіна пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна дабілася суверэна-гістарычных перамог.

Перадзёўскае сацыялістычнае саборніцтва, якое ахапіла ўсю нашу краіну, з'явілася яркай дэманстрацыяй любові і адданасці савецкага народа партыі большэвікоў, вялікаму Сталіну. У гэтым саборніцтве наш наборны пах з раней адставаўшы вышаў у перадавы.

У агульнай прынятай рэзалюцыі калектыву рабочых, ІТР і служачых завітаў: «Аддаць ўсе свае сілы, усю сваю энергію на паспяховае выкананне траітай сталінскай пяцігодкі. Ішчы шчыльнай згуртуемс яваколу партыі большэвікоў і вялікага Сталіна».

ГОМЕЛЬ, 11 сакавіка. (Нар. «Звязды»). Сёння раніцай і вечарам на прадпрыемствах, ва ўстановах, у рабочых клубах Ломеля было арганізавана радыёслуханне справядлівага дэклада любімага прарадцы народа— вялікага Сталіна на XVIII з'ездзе Усесаюзнай камуністычнай партыі (большэвікоў). З вялікай увагай і нахваленнем працоўныя завіталі кожнае слова мудрага прарадцы. Яны гарача апладыравалі арганізатару бліскучых перамог у нашай краіне— вялікаму Сталіну, які ў сваім дэкладзе выразіў павагу і ласку ўсёму 170-мільянаму савецкаму народу.

Пасля радыёслухання дэклада таварыша Сталіна ў клубе завода імені Кірава адбыўся многалюдны мітынг рабочых, служачых, інжынерна-тэхнічных работнікаў. Выступіўшы таварышы таварылі аб тым, што таварыш Сталін расказаў у сваім дэкладзе аб суверэна-гістарычных перамогах і нашай краіне і наменіў дасейшыя шляхі развіцця нашай сацыялістычнай радзімы. Дэклад прарадцы з'яўляецца канкрэтай праграмай дзейнасці для кожнага партыйнага і непартыйнага большэвіка.

Н. ГІРШЫН.

ВІСЕСЬК, 11 сакавіка. (Нар. «Звязды»). Сёння працоўныя Вісеска, як і ўсё савецкага народа, сёння напоўніліся вялікай радасцю. Тысячы працоўных горада слухалі па радыё гістарычны дэклад вялікага Сталіна на XVIII з'ездзе ВКП(б). Увесь дзень з вуснаў у вусны перадаваліся словы лікавання, радасці і захвалення дэкладам любімага прарадцы народа.

— Не адраганьчыся ад радыёправа, — перадае свае ўражанні прапагандзіст Вісескага дома партактыва тав. Дайкін, — з вялікай увагай слухалі дэклад паважанага таварыша Сталіна. Я літаральна гісьнуў кожнае слова, выходзячы з вуснаў найвялікшага ў свеце чалавека, імя якога з любоўю вымаўляюцца працоўнымі ўсёго свету.

Партыйны дэклад прарадцы—гэта большэвіцкая праграма барабы за вышэйшае чалавечае шчасце — камунізм. Сёння нашы поўны вялікай радасцю і гордасцю за заваяваныя савецкімі народам перамогі. Дэклад таварыша Сталіна мабілізуе нас на паспяховае ажыццяўленне грандыёзных задан.

З. ЛЯРЫСАУ.

ПАЧЭСНЫЯ АБАВЯЗКІ СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕННІКАЎ

Мітынг савецкіх пісьменнікаў Менска, што адбыўся 11 сакавіка ў ДOME пісьменнікаў, прайшоў з асаблівым уздымам, дэмаўстравію. Пісьменнікі-організатары Міхась Лынькоў і Яўдзія Каласінік зместам інфармацыю аб тых гіганцкіх перамогах, якіх дабілася наша краіна пад мудрым кіраўніцтвам партыі большэвікоў за годны ад XVII да XVIII з'езда ВКП(б). Асабліва падрабязна тав. Лынькоў задукава савецкіх літаратараў у траімай пяцігодкі, калі асноўнае і рашучае заключэнне ў камуністычным выхаванні мас, ліквідацыі рэлігійнага і капіталізму ў сазнанні людзей.

Савецкія пісьменнікі, гучаючы ў пра-

мовах выступаўшых, як і ўся інтэлігенцыя, абавязаны вырашыць гістарычную задану падняцця культурына ўзроўню рабочага класа да ўзроўня інжынерна-тэхнічных работнікаў.

З увагай прачыталі на мітынгі пісьменнікі праграму таварыша Молатава пры адкрыцці з'езда. Затым народны паэт-організатар Якуб Колас, яўрэйская паэтэса Сара Каган і паэт Аркадзь Булішоў прачыталі свае новыя творы.

У заключэнне ўзвельнікі мітынга прынялі тэкст прывітальнага пісьма XVIII партыйнаму з'езду ВКП(б) і прарадцы народаў Іосіфу Вісарыявічу Сталіну.

БУДЗЕМ МАЦАВАЦЬ МАГУТНАСЦЬ НАШАЙ РАДЗІМЫ

ЛЕНЬБЕ, 11 сакавіка. (Спец. нар. «Звязды»). Як вялікае ўсенароднае свята сустраілі адкрыццё XVIII з'езда ВКП(б) працоўныя Ленельскага раёна. Вуліцы, дамы горада ўпрыгожаны партрэтамі кіраўнікоў партыі і ўрада, лозунгамі, плакатамі і чырвонымі сцягамі.

10 сакавіка на станцыі Ленель стала на сталінецкую вахту зяна дзяржаўнага тав. Кавалеўскага. За час свайго дэжурства зяна выканала план пагрузкі на 300 проц. Зяна калгасніцы ардынавога Матрона Марынінчыцкі з калгаса «Ляхавічы» выканала свае абавязальствы—своечасова і поўнацэнна падрыхтавалася да веснавай сяўбы.

Учора ў калгасах МТС, школах адбыліся шматлюдныя мітынгі, прысвечаныя адкрыццю гістарычнага з'езда партыі Леніна—Сталіна. 10.000 рабочых, калгаснікаў, савецкай інтэлігенцыі, прысутнічалі на мітынгіх, аднадушна выразілі сваю бязмежную любоў і адданасць партыі большэвікоў, вялікаму прарадцы ўсёму прагрэсіўнаму чалавечеству таварышу Сталіну, сваю гатоўнасць наўхільна выконваць рашэнні XVIII з'езда ВКП(б).

Сёння ў сельсаведах і радыёраёнах і радыёпрыёмніках было арганізавана слуханне трансміраемага па радыё справядлівага дэклада таварыша Сталіна на XVIII з'ездзе ВКП(б).

Учора ў калгасах МТС, школах адбыліся шматлюдныя мітынгі, прысвечаныя адкрыццю гістарычнага з'езда партыі Леніна—Сталіна. 10.000 рабочых, калгаснікаў, савецкай інтэлігенцыі, прысутнічалі на мітынгіх, аднадушна выразілі сваю бязмежную любоў і адданасць партыі большэвікоў, вялікаму прарадцы ўсёму прагрэсіўнаму чалавечеству таварышу Сталіну, сваю гатоўнасць наўхільна выконваць рашэнні XVIII з'езда ВКП(б).

Сёння ў сельсаведах і радыёраёнах і радыёпрыёмніках было арганізавана слуханне трансміраемага па радыё справядлівага дэклада таварыша Сталіна на XVIII з'ездзе ВКП(б).

ЗАРУБЯЖОМ

БАІ НА ВУЛІЦАХ МАДРЫДА

ЛОНДАН, 10 сакавіка. (ТАСС). Мадрыдскі карэспандант агенцтва Ройтар паведамае, што ва ўсходняй частцы горада на плошчы Пласа да Мануэл Бесера адбылася жорсткая бой паміж вернымі рэспубліканскім войскамі і войскамі «камюністаў абароны». З абодвух бакоў у бой увезены танкі.

ПАРЫЖ, 11 сакавіка. (ТАСС). Паведамленні, якія паступаюць з Мадрыда, сведчаць аб тым, што войскі верных Іспанскай рэспубліцы, прадаўжаюць ачаваць супраціўленне часіям зрадніцкаму Касла і Міха. На апошніх вестках, публікуемых газетай «Ні парыз'ен», вялікі баі адбываюцца зараз у раёне адной з цэнтральных вуліц Мадрыда — Калье да Алькала. Абодва бакі прымяняюць у баі самалёты.

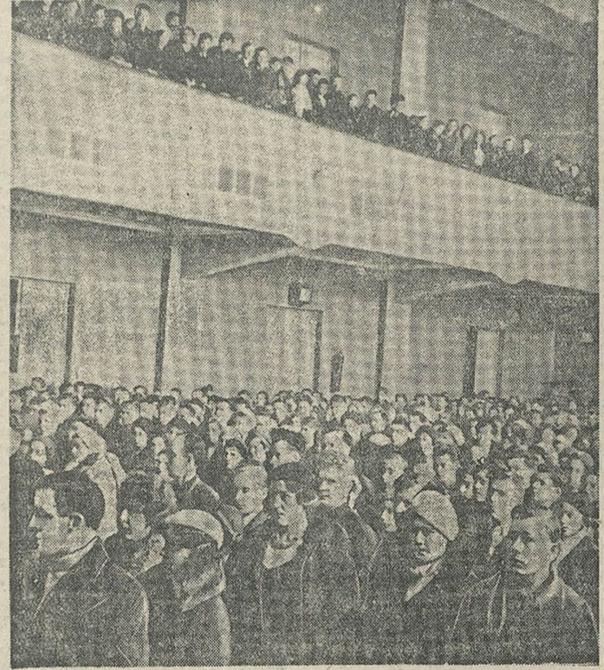
ПАРЫЖ, 11 сакавіка. (ТАСС). Агенцтва Гавас паведамае, што баі ў Мадрыдзе працягваюцца. Войскі «нацыянальнага савета абароны» атакуюць раён парка Ратьер (усходняя частка горада) і іпадром (паўночная ўсходняя частка горада).

ПАРЫЖ, 11 сакавіка. (ТАСС). Агенцтва Гавас паведамае, што баі ў Мадрыдзе працягваюцца. Войскі «нацыянальнага савета абароны» атакуюць раён парка Ратьер (усходняя частка горада) і іпадром (паўночная ўсходняя частка горада).

ПАРЫЖ, 11 сакавіка. (ТАСС). Агенцтва Гавас паведамае, што баі ў Мадрыдзе працягваюцца. Войскі «нацыянальнага савета абароны» атакуюць раён парка Ратьер (усходняя частка горада) і іпадром (паўночная ўсходняя частка горада).

ВЫСТУПЛЕННЕ ў ПАЛАЦЕ АБШЧЫН У КАРЫСЦЬ СУПРАСОЎНІЦТВА АНГЛІІ З СССР

ЛОНДАН, 10 сакавіка. (ТАСС). На пададанні палаты абшчын лейбарыст Гаро-Джонс, выступаючы па пытанню бяздзяльных асігнаванняў на ваенна-паветраны флот Англіі, настойваў на неабходнасці больш пэнага супрацоўніцтва Англіі з СССР. «Ні адзін з нас не можа адмаўляцца таго, што паветраны флот СССР значна пераважае ваенна-паветраны сілы любой краіны свету. Гэты флот папярэджае нават германскія данныя».

У часе адкрыцця XVIII з'езда ВКП(б) у Беларускай дзяржаўнай медыцынскай інстытуце адбыўся масавы мітынг студэнтаў, навуковых і адміністрацыйна-тэхнічных работнікаў. На здымку: мітынг у медыцынстве. Фото І. С. Шышко (Фотарухона БЕЛАТА).

РАДЗІМА СЛУХАЕ

І чуюць маракі любімы галас Правадцы вялікага з Брэмяя.

І я—часіпка мірнага народу— Сяжу ля рушар, што словы мчыць здыма— І чую галас самы блізкі, родны Правадцы вялікага з Брэмяя.

Прыміклі нетры, пунчы вевалы, Вясна па іх праходзіць савалы — Гучаць па краў словы агняны Правадцы вялікага з Брэмяя.

На поўдні, поўначы, на захадзе і ўсходзе Замойніку вепер, свой спіннымі шлях, Чыкісты зорыць воч з гранаі не зводзяць— Вартуюць галас Сталіна з Брэмяя.

У моры караблі плывуць. Паўкоза Прад іці спеласца бязмежна даяляя,

А. РАДЗІОМ.

ЗРОБІМ УСЁ, КАБ ГРАІЦА БЫЛА НЕПРЫСТУПНАЮ

ЗАХОДНЯЯ ГРАІЦА БССР. З самай рагнаіцы у леныскіх дакоях і чырвонаармейскіх інтэрнатах ІІ-скага пагранічнага атрада ля рэспубліка сабраўся воляны ад службых байцаў, камандзіраў і палітрабонкі, каб саўдзі радыёперадуку дэклада таварыша Сталіна. Затаяімі дыханне, слухалі пагранічнікі словы гістарычнага дэклада прарадцы.

Пасля праслухання па радыё тэкста дэклада пагранічнікі ажыўлена абмяняваліся думкамі. Выдзілікі байой і палітычнай падыржоткі пагранічнікі Т. Церэхуў завітаў: — Дэклад таварыша Сталіна вяткіяе нас, зорыць часавыя савецкіх рубяжоў, на якіяе больш пільную ахону граіцы нашай радзімы радзімы. Мы зробім усё, каб граіца была непрыступна. І калі вораг паігне на нашу зямлю, мы, не шкадуючы свайго жыцця, з іменем Сталіна на вуснах будзем біцца да поўнай перамогі.

Пасля праслухання па радыё тэкста дэклада пагранічнікі ажыўлена абмяняваліся думкамі. Выдзілікі байой і палітычнай падыржоткі пагранічнікі Т. Церэхуў завітаў: — Дэклад таварыша Сталіна вяткіяе нас, зорыць часавыя савецкіх рубяжоў, на якіяе больш пільную ахону граіцы нашай радзімы радзімы. Мы зробім усё, каб граіца была непрыступна. І калі вораг паігне на нашу зямлю, мы, не шкадуючы свайго жыцця, з іменем Сталіна на вуснах будзем біцца да поўнай перамогі.

— Дэклад таварыша Сталіна вяткіяе нас, зорыць часавыя савецкіх рубяжоў, на якіяе больш пільную ахону граіцы нашай радзімы радзімы. Мы зробім усё, каб граіца была непрыступна. І калі вораг паігне на нашу зямлю, мы, не шкадуючы свайго жыцця, з іменем Сталіна на вуснах будзем біцца да поўнай перамогі.

— Дэклад таварыша Сталіна вяткіяе нас, зорыць часавыя савецкіх рубяжоў, на якіяе больш пільную ахону граіцы нашай радзімы радзімы. Мы зробім усё, каб граіца была непрыступна. І калі вораг паігне на нашу зямлю, мы, не шкадуючы свайго жыцця, з іменем Сталіна на вуснах будзем біцца да поўнай перамогі.

— Дэклад таварыша Сталіна вяткіяе нас, зорыць часавыя савецкіх рубяжоў, на якіяе больш пільную ахону граіцы нашай радзімы радзімы. Мы зробім усё, каб граіца была непрыступна. І калі вораг паігне на нашу зямлю, мы, не шкадуючы свайго жыцця, з іменем Сталіна на вуснах будзем біцца да поўнай перамогі.

— Дэклад таварыша Сталіна вяткіяе нас, зорыць часавыя савецкіх рубяжоў, на якіяе больш пільную ахону граіцы нашай радзімы радзімы. Мы зробім усё, каб граіца была непрыступна. І калі вораг паігне на нашу зямлю, мы, не шкадуючы свайго жыцця, з іменем Сталіна на вуснах будзем біцца да поўнай перамогі.

— Дэклад таварыша Сталіна вяткіяе нас, зорыць часавыя савецкіх рубяжоў, на якіяе больш пільную ахону граіцы нашай радзімы радзімы. Мы зробім усё, каб граіца была непрыступна. І калі вораг паігне на нашу зямлю, мы, не шкадуючы свайго жыцця, з іменем Сталіна на вуснах будзем біцца да поўнай перамогі.

— Дэклад таварыша Сталіна вяткіяе нас, зорыць часавыя савецкіх рубяжоў, на якіяе больш пільную ахону граіцы нашай радзімы радзімы. Мы зробім усё, каб граіца была непрыступна. І калі вораг паігне на нашу зямлю, мы, не шкадуючы свайго жыцця, з іменем Сталіна на вуснах будзем біцца да поўнай перамогі.

— Дэклад таварыша Сталіна вяткіяе нас, зорыць часавыя савецкіх рубяжоў, на якіяе больш пільную ахону граіцы нашай радзімы радзімы. Мы зробім усё, каб граіца была непрыступна. І калі вораг паігне на нашу зямлю, мы, не шкадуючы свайго жыцця, з іменем Сталіна на вуснах будзем біцца да поўнай перамогі.

— Дэклад таварыша Сталіна вяткіяе нас, зорыць часавыя савецкіх рубяжоў, на якіяе больш пільную ахону граіцы нашай радзімы радзімы. Мы зробім усё, каб граіца была непрыступна. І калі вораг паігне на нашу зямлю, мы, не шкадуючы свайго жыцця, з іменем Сталіна на вуснах будзем біцца да поўнай перамогі.

— Дэклад таварыша Сталіна вяткіяе нас, зорыць часавыя савецкіх рубяжоў, на якіяе больш пільную ахону граіцы нашай радзімы радзімы. Мы зробім усё, каб граіца была непрыступна. І калі вораг паігне на нашу зямлю, мы, не шкадуючы свайго жыцця, з іменем Сталіна на вуснах будзем біцца да поўнай перамогі.

— Дэклад таварыша Сталіна вяткіяе нас, зорыць часавыя савецкіх рубяжоў, на якіяе больш пільную ахону граіцы нашай радзімы радзімы. Мы зробім усё, каб граіца была непрыступна. І калі вораг паігне на нашу зямлю, мы, не шкадуючы свайго жыцця, з іменем Сталіна на вуснах будзем біцца да поўнай перамогі.

— Дэклад таварыша Сталіна вяткіяе нас, зорыць часавыя савецкіх рубяжоў, на якіяе больш пільную ахону граіцы нашай радзімы радзімы. Мы зробім усё, каб граіца была непрыступна. І калі вораг паігне на нашу зямлю, мы, не шкадуючы свайго жыцця, з іменем Сталіна на вуснах будзем біцца да поўнай перамогі.

— Дэклад таварыша Сталіна вяткіяе нас, зорыць часавыя савецкіх рубяжоў, на якіяе больш пільную ахону граіцы нашай радзімы радзімы. Мы зробім усё, каб граіца была непрыступна. І калі вораг паігне на нашу зямлю, мы, не шкадуючы свайго жыцця, з іменем Сталіна на вуснах будзем біцца да поўнай перамогі.

— Дэклад таварыша Сталіна вяткіяе нас, зорыць часавыя савецкіх рубяжоў, на якіяе больш пільную ахону граіцы нашай радзімы радзімы. Мы зробім усё, каб граіца была непрыступна. І калі вораг паігне на нашу зямлю, мы, не шкадуючы свайго жыцця, з іменем Сталіна на вуснах будзем біцца да поўнай перамогі.

— Дэклад таварыша Сталіна вяткіяе нас, зорыць часавыя савецкіх рубяжоў, на якіяе больш пільную ахону граіцы нашай радзімы радзімы. Мы зробім усё, каб граіца была непрыступна. І калі вораг паігне на нашу зямлю, мы, не шкадуючы свайго жыцця, з іменем Сталіна на вуснах будзем біцца да поўнай перамогі.

— Дэклад таварыша Сталіна вяткіяе нас, зорыць часавыя савецкіх рубяжоў, на якіяе больш пільную ахону граіцы нашай радзімы радзімы. Мы зробім усё, каб граіца была непрыступна. І калі вораг паігне на нашу зямлю, мы, не шкадуючы свайго жыцця, з іменем Сталіна на вуснах будзем біцца да поўнай перамогі.

— Дэклад таварыша Сталіна вяткіяе нас, зорыць часавыя савецкіх рубяжоў, на якіяе больш пільную ахону граіцы нашай радзімы радзімы. Мы зробім усё, каб граіца была непрыступна. І калі вораг паігне на нашу зямлю, мы, не шкадуючы свайго жыцця, з іменем Сталіна на вуснах будзем біцца да поўнай перамогі.

— Дэклад таварыша Сталіна вяткіяе нас, зорыць часавыя савецкіх рубяжоў, на якіяе больш пільную ахону граіцы нашай радзімы радзімы. Мы зробім усё, каб граіца была непрыступна. І калі вораг паігне на нашу зямлю, мы, не шкадуючы свайго жыцця, з іменем Сталіна на вуснах будзем біцца да поўнай перамогі.

ТЭАТР ТАНІА

(Прэм'ера Рукоага драматэатра БССР)

«Таня» А. Арбузава — гэта толькі драматычныя сцены ў чатырох частках. Прычым, сцены не злітныя адной добрай сюжэтай лініяй. А галоўнае—у іх няма сапраўднай праўды жыцця. Многае надумана, схематычна. Аўтар, узяўшы велімі актуальную тэму для свайго рэчы — праблему ўзаемаадносін малалітых людзей нашага часу, — вырашыў не паіркоўна, неглыбока.

Рад сцен настолькі слабы, што ў гледча пры праглядае спектакля праўдлівае нават паучыць незадаволенасці. Гэта — пацярджасца тым, што з халоднай роўнадушнасцю ён раагуе на азраду ў каханні інжынера Германа да Тані, на адзіноцтва Тані і смерць яе першага сына. Аўтарскі тэкст настолькі неўдады, што героі—бясстрасны і вобразы, стварамыя арыстамі ў гэтых месцах, не жыццывыя. Адуцаваныя фальш, а не праўда сурова і чыстая.

Невельга сказаць, што тэатр (пастапоўнічы Ю. Ю. Трахперав) не прапаваў над усімі сценамі Арбузава. У працесе работы зняты многія непатрэбныя месцы. Аднак і гэта не выравала. Спектакль атрымаўся слабы.

Усё-ж значную работу з акторамі правала пастапоўнічы Трахперав. У адсутнасці гэтага ніяк не нельга папракнудзі. Рэзультаты гэтай работы відочны хоць-бы і ў ігры выкананцы ролі Тані арт. Г. А. Галінай. Яна іграе неасрэдна там, дзе аўтарам добра напісаны і прадуманы сцэнічныя палажэнні і тэкст, прыкладае ўсе намаганні дапоўніць вобраз, слаба напісана аўтарам. Але не заўсёды ёй гэта ўдаецца. Спінка смерці сына, напрыклад, вельмі слабая. Прычым, момант расквідання кніг па падлозе, каб гэтым падкрэсліць сваю ўзруханасць і ўсхваляванасць, сябе не апраўдвае, бо ён надуманы, штучны. Неатуральна і схематычна таксама і тое месца ў ігры, дзе яна падае вобземлю. Уога і недарэчна і нашам нельга разгадзіць гэты прыём.

Пакідае прыемнае ўражанне ігра актара А. П. Белаліпецкага, які знайшоў сабе ў ролі Ігната Сокалава. Сокалаў (Белаліпецкі) — прадэцыйна халодны прастораў Далёкага Усходу, куды прыехала Таня. Яго сустрачыць з ёю чаруюць незвычайнай натураль-

насцю. Ігнат, сям'я якога па героітву ўсяму краю вядомая, — герой мошай сілы і чалавечнасці, і разам з тым, нейкай незвычайнай наўнасці. Спалучэннем гэтых характэрных рыс актёр дасягае стварэння яркага вобраза.

У невялікіх эпізодных ролях паслякова выступаюць актёры Н. Е. Аблаў (калгаснік, аўраў) і Г. П. Іванов (радыст Вяся). У іх ігры многа падкупляючай цёплым і адравога юмару. Аўтарскі тэкст яны дапоўнілі страсным, задушэным выкананнем. Актору Аблаву трэба толькі не алоўжываць папярэнальм ачртам мовы.

Значных поспехаў дасягнулі і актёры В. М. Траянскі (Герман), Т. Н. Казурава (Дуса), А. Н. Крыўякоўская (Марыя Шамава). Аднак іх ігра даволі аднастайна, у радзе месці бясстрасная і халодная. Актарам трудна было поўнасцю айнасіць сабе ў вобразах, якія схематычна напісаны драматургам.

Аб актёрскай ігры можна многа гаварыць. Адно варта напамінаць: зусім добра іграць можна толькі талы, калі ёсць што іграць. У гэтым-жа спектаклі намаганні актараў толькі вывартуюць слабасці драматургічнага твора, адставаюць свайй работай яго хоць неядоугую жыццывасць на сцэне. Прычым, спектакль многае губляе ў такіх месцах, як сцэна з раненнем чалавека на будоўлі, момант з гурком, які вырастае з імой на Далёкім Усходзе, слабая і наўрад ці патрэбная сямейна (паказ спектакля ў сямалёжным тэатры), і нарэшце свайй вітрына на прыштылі, калі можна так сказаць, канцоўка. Спектакль ажыццяўляе, але на сцэне яшчэ стаяць ліжыкі. А глядач усю радзіў, што яны даўно ў лароце. Непатрэбнасць такой канцоўкі спектакля — відавочна.

«Таня» — спектакль, які ніяк не можа станаўчы характарызаваць рэспубліканскі план Рукоага дзяржаўнага тэатра драмы БССР. Глядач наш чакае ад яго такіх пастаповак, якія сталі-б на ўзроўні вялікай савецкай культуры, адпавядалі-б узроўню паграбаваным перадавога ў свеце савецкага грамадзяніна.

П. КАВАЛЕУ.

ВЫДААННЕ БРАШУРЫ З ДАКЛАДАМ ТАВАРЫША СТАЛІНА

Адзёе палітычнай літаратуры Дзяржаўнага Выдавецтва БССР выпускае на беларускай і рускай мовах справядлівы дэклад таварыша Сталіна на XVIII з'ездзе Усесаюзнай камуністычнай партыі (большэвікоў) аб рабоце ЦК ВКП(б). Агульны тыраж брашуры — 100.000 экзэмпляраў.

Брашура паступіць у продаж 15 сакавіка.

АТЗСТАТЫ ЛЕЙШЫМ СТАХАНАЎЦАМ

ГОМЕЛЬ. (Нар. «Звязды»). Нарком сярнята машынабудуўніцтва СССР спецыяльным загадам